Region Stockholm

50

Svar på skrivelse från Catharina Wahlgren (V) om mobil mammografi i Region Stockholm

HSN 2020-1371

Hälso- och sjukvårdsnämnden
Hälso- och sjukvårdsförvaltningen
Cancerprevention och screening
Katarina Lannervall

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2020-11-27

HSN 2020-1371

Hälso- och
sjukvårdsnämnden

Svar på skrivelse från Catharina Wahlgren (V) om mobil mammografi i Region Stockholm

Ärendebeskrivning
I en skrivelse till hälso- och sjukvårdsnämnden ställer Catharina Wahlgren (V) ett antal frågor om mobil mammografi i Region Stockholm.

Beslutsunderlag
Hälso- och sjukvårdsdirektörens tjänsteutlåtande
Skrivelse från Catharina Wahlgren (V)

Förslag till beslut
Hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar följande:

Skrivelsen anses besvarad.

Förvaltningens motivering till förslaget

Bakgrund
Chatarina Wahlgren (V) har i en skrivelse till hälso- och sjukvårdsnämnden ställt följande frågor

1. Hur ser deltagande i mammografiscreening ut 2019?
2. Vilka planer finns att utöka andelen som deltar i mammografiscreening i de delar av regionen där deltagande är lågt?
3. Skulle en mobil mammografivagn kunna vara en del av lösningen för att öka andelen kvinnor som utför mammografiscreening?

Överväganden
Nedan följer förvaltningens svar på frågorna

1. Hur ser deltagande i mammografiscreening ut 2019?

Se bifogad statistik över deltagande i Region Stockholm.

2 Vilka planer finns att utöka andelen som deltar i mammografiscreening i de delar av regionen där deltagande är lågt?

RCC Stockholm-Gotland har sedan flera år tillbaka utvecklat samarbete med andra intressenter som till exempel kommuner, stadsdelar, föreningar och organisationer. I huvudsak har detta skett via arbetssättet Goda vanor för ett friskare liv. Arbetet har varit framgångsrikt. Dessa samarbeten fortsätter löpande och utvecklas ytterligare för att nå ut, både till särskilt utsatta grupper men även till den breda allmänheten. Arbetet är baserat på Europeiska kodexen mot cancer där en av tolv rekommendationer är deltagande i screening. Här planeras ytterligare åtgärder under 2021 för att nå utsatta grupper som t.ex. hemlösa och personer med psykisk ohälsa.

En viktig del i det preventiva arbetet är tidig upptäckt av cancer och en av de viktigaste åtgärderna är fortsätta utveckla screeningprogrammen. När det gäller mammografi ansvarar regionens tre bröstcentrum för genomförandet av mammografi enligt lagstadgat program. Regionalt cancercentrum (RCC) stödjer vårdgivarna i regionen genom utvecklingsarbete, samverkansstöd samt uppföljning. Deltagandet i mammografi i regionen har de senaste året legat relativt stabilt (runt drygt 70 procent). Dessvärre har vi sett en nedgång i deltagande i samband med den pågående pandemin. Redan innan screeningverksamheterna tillfälligt pausades under våren sågs en nedgång. Sedan mammografin återupptogs har vi arbetat aktivt med att uppmana kvinnor att hörsamma kallelsen och kontakta sjukvården direkt vid symtom. Hälsoinformatörer har arbetat intensivt under hela pandemin ute i olika stadsdelar och kommuner men att sprida information kring cancerprevention och screening. Dessa hälsoinformatörer talar olika språk, är utbildade av RCC och verkar i sina egna stadsdelar med god kännedom om kultur och lokala förutsättningar. De delar också ut skriftlig information på olika språk.

RCC har regelbundna möten med de respektive Bröstcentra för att diskutera utvecklingsarbete kring screeningen och hur deltagandet ska kunna ökas. En åtgärd som kommer att införas så snart effekterna av pandemin tillåter, är att skicka ut påminnelser till mammografiscreening, tyvärr blev man tvungen att bromsa detta iom att pandemin utbröt och screeningen stoppades tillfälligt. Ett annat förslag som Bröstcentra i

samarbete med RCC vill testa är att införa QR koder på kallelserna. Via dessa koder kan man sedan få texten översatt till det språk man har valt via sin mobiltelefon. Detta skulle underlätta för de personer som inte har svenska som sitt modersmål. Projektet initierades av RCC i höstas men fick tyvärr också läggas på vänt iom pandemin. I övrigt pågår ett ständigt kommunikationsarbete kring screeningprogrammen med produktion av filmer, inlägg på sociala medier och via 1177.

3 Skulle en mobil mammografivagn kunna vara en del av lösningen för att öka andelen kvinnor som utför mammografiscreening?

Angående införande av mobil mammografi, så kallad mammografivagn så har den frågan utretts av RCC vid tidigare tillfälle (2016–2017) på uppdrag från HSN, ärende nummer LS 2016-0839, yttrande 2016-HSN 2016-3627. Tidigare har det i andra regioner gjorts försök att öka deltagandet i mammografiscreening genom mobila enheter. Den samlade bilden är att initiativen lett till vissa tillfälliga förbättringar, men sällan eller aldrig en bestående ökning av deltagandet.

Björn Eriksson
Hälso- och sjukvårdsdirektör

Lena Sharp
Avdelningschef

Beslutet ska skickas till
Akten

Godkänd av Björn Eriksson, 2020-11-27

Här kommer en tabell med antal planerade undersökningar, utförda undersökningar och deltagande uppdelat på kommun under 2019

År	Kommun	Planerade undersökningar	Utförda undersökningar	Deltagande
2019	Upplands Väsby	5235	3693	70,5%
2019	Vallentuna	2929	2186	74,6%
2019	Österåker	4898	3472	70,9%
2019	Värmdö	5798	4309	74,3%
2019	Järfälla	7047	5024	71,3%
2019	Ekerö	3300	2455	74,4%
2019	Huddinge	10338	7392	71,5%
2019	Botkyrka	8360	5369	64,2%
2019	Salem	1569	1146	73,0%
2019	Haninge	8770	6084	69,4%
2019	Tyresö	5962	4488	75,3%
2019	Upplands-Bro	2658	1818	68,4%
2019	Nykvarn	1110	846	76,2%
2019	Täby	8273	6240	75,4%
2019	Danderyd	3764	2767	73,5%
2019	Sollentuna	9394	6990	74,4%
2019	Stockholm	101337	72089	71,1%
2019	Södertälje	9225	5991	64,9%
2019	Nacka	13004	9897	76,1%
2019	Sundbyberg	4163	2961	71,1%
2019	Solna	9083	6494	71,5%
2019	Lidingö	5204	3739	71,8%
2019	Vaxholm	1618	1161	71,8%
2019	Norrtälje	6131	4121	67,2%
2019	Sigtuna	5688	3718	65,4%
2019	Nynäshamn	3003	2131	71,0%
2019	Okänd	612	263	43,0%
Totalt	**Totalt**	**248473**	**176844**	**71,2%**

Region Stockholm

HSN

Vänsterpartiet 2020-09-24

Skrivelse av Catarina Wahlgren (V) om mobil mammografi

Vänsterpartiet har drivit frågan om en mobil mammografivagn sedan den regionala cancerplanen resulterade i en centralisering av bröstcancervården i tre bröstcentra (som öppnade 1 januari 2018). När vi diskuterade frågan med RCC:s dåvarande chef Roger Henriksson utifrån en oro för de ökade avstånd som skulle drabba bl. a. kvinnor bosatta i regionens norra delar fick vi till svar att kvinnorna i Norrtälje kommun hade bland det högsta andel deltagande i den här typen av screening, så han var inte orolig.

Vänsterpartiet valde ändå att lägga en motion om att inrätta en mobil mammografivagn. Denna vagn var inte avsedd enbart för de kvinnor som har långa avstånd till de tre bröstcentra utan skulle även kunna användas i områden med generellt lågt deltagande i screening. Den skulle vara en del i ett arbete för att öka deltagandet i denna viktiga screeningverksamhet som hjälper oss att undvika såväl höga kostnader som lidande. Det såg till en början ut som att majoriteten uppskattade vårt förslag och skulle ge det en försöksverksamhet, men i sista stund drogs det positiva svaret tillbaka och i september 2017 fick vi motionen ansedd besvarad.

Svaret på våra frågor har ofta varit att det är upp till de tre bröstcentra som finns på Karolinska, S:t Göran och Huddinge om de vill iordningsställa filialer för att öka tillgängligheten.

Uppgifter som kommit till oss visar att deltagandet i mammografiscreening i Norrtälje kommun 2018 uppgick till 67 %, vilket är en 21:a-plats i regionen. Det finns anledning att tro att andelen kvinnor som väljer att screena sig i regionens norra del har minskat kraftigt sedan inrättandet av tre centrala bröstcentra. Vänsterpartiet ser med stor oro på utvecklingen och riskerna för en försämrad hälsa hos kvinnor som har svårt att ta sig till mammografiscreening.

Med anledning av detta vill vi ha svar på följande frågor:

1. Hur ser deltagandet i mammografiscreening ut kommunvis 2019 (2020 är ju lite speciellt p.g.a. coronapandemin)?

2. Vilka planer finns för att öka andelen som deltar i mammografiscreening i de delar av regionen där deltagandet är lågt?

3. Skulle en mobil mammografivagn kunna vara en del av lösningen för att öka andelen kvinnor som utför mammografiscreening?

Catarina Wahlgren, Vänsterpartiet